

2012/5.
TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE
az ügyintézési határidő változásáról és a előlegről

2012. július 1-jétől az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleset üzemiségének elbírálása és a baleseti táppénz elbírálásával, megállapításával kapcsolatos ügyintézési határidő megváltozott, ezzel párhuzamosan a biztosítottak ellátatlanságának megelőzése érdekében az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi LXXIX. törvény bevezette az előleg intézményét.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (továbbiakban Ebtv.) egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, a baleset üzemiségének elbírálását és a baleseti táppénz megállapítását és folyósítását, továbbá a kifizetőhelyek eljárását is érintő – ügyintézési határidőkkel, valamint az előleg megállapításával, folyósításával és visszafizetésével kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárnia a kifizetőhelyeknek.

I.

Az ügyintézési határidővel kapcsolatos szabályok

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 1. § (9) bekezdése szerint a kifizetőhelyek eljárására – az Ebtv.-ben foglalt eltérésekkel – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Vhr. 39. § (1) bekezdése szerint, ha a táppénz, a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a baleset üzemiségének megállapítása és a baleseti táppénz iránti kérelem - ideértve az Ebtv. 52/A. § (4) bekezdése szerinti esetet is - benyújtásakor rendelkezésre álló adatok alapján az igény **teljes mértékben teljesíthető**, az ügyintézési határidő **tizennyolc nap**. A rendelkezést a 2012. június 30-át követően benyújtott kérelmek esetében kell alkalmazni. Ebben az esetben nem alkalmazható a Ket. 33. § (3) bekezdése.

A Vhr. 39. § (1a) bekezdésében foglaltak alapján, ha az (1) bekezdés szerinti kérelem a kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló adatok alapján **nem bírálható el**, az ügyintézési határidő a Ket. szerinti **harminc nap**.

Ha a pénzbeli ellátás iránti kérelem a kifizetőhelyhez hiánytalanul beérkezik, így a kérelem teljes mértékben teljesíthető, akkor a pénzbeli ellátást lehetőleg a bérfizetési napon, de legkésőbb a kérelem beérkezését követő tizennyolc napon belül folyósítani kell a biztosított részére.

Például:

Ha a foglalkoztatónál a 2012. július havi munkabérek kifizetése (bérfizetési nap) augusztus 5-én van, és biztosított a kifizetőhely részére 2012. augusztus 3-án nyújtja be a 2012. július 26-tól 2012. július 30-ig terjedő időre szóló gyermekápolási táppénz iránti kérelmét és a kérelem teljes mértékben teljesíthető, akkor a kifizetőhely a gyermekápolási táppénzt 2012. augusztus hónapban soron kívül a kérelem beérkezését követő tizennyolc napon belül, „hóközi” utalással fizeti ki a biztosított részére.

Ha a kérelem hiányosan érkezik be a kifizetőhelyhez és emiatt a kérelmet elbírálni nem lehet, akkor - a Ket. rendelkezéseit megfelelően alkalmazva - **hiánypótlási eljárást kell lefolytatni**, vagy belföldi jogsegélyt kell kérni, stb. Ebben az esetben a hiánypótlás időtartama a Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a 30 nap ügyintézési határidőbe nem számít be.

Társadalombiztosítási kifizetőhelyek esetében a tizennyolc nap ügyintézési határidőt, tehát azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy ha a kezdő ellátási iránti kérelmet a kifizetőhely nem fizeti ki az Ebtv. 62. §-ában meghatározott bérfizetési napon, akkor a bérfizetési napon esedékes, de ki nem fizetett ellátást (elmaradt ellátást) a bérfizetési napot követően soron kívül kell kifizetni (hóközi utalás). A továbbiakban folyamatosan keresőképtelen, vagy ellátásra jogosult biztosított ellátását a bérfizetési napon kell kifizetni.

II.

Előleg

1. Táppénz, terhességi-gyermekágyi segély és gyermekgondozási díj előleg

Ha megállapítható, hogy a biztosított **jogosult** pénzbeli ellátásra, de a kérelem teljes mértékben nem teljesíthető, akkor legkésőbb a kérelem beérkezését követő 30. naptári napig **előleget kell megállapítani** a biztosított részére.

Abban az esetben, ha nem állapítható meg, hogy a biztosított pénzbeli ellátásra jogosult (pl.: biztosítási jogviszony vizsgálata szükséges a jogosultság elbírálásához), úgy **előleget az eljáró hatóság nem állapíthat meg**. Erről külön végzést hozni nem kell, hiszen a biztosított a pénzbeli ellátás vagy baleseti táppénz iránti kérelmet nyújtott be, az előleg megállapítása pedig hivatalból induló eljárás, így nincs a biztosítottnak előleg iránti kérelme, melyet el kellene utasítani.

2012. június 30-át követően benyújtott kérelmek esetében a pénzbeli ellátásra való **jogosultság esetén**, amennyiben a pénzbeli ellátás **összegét** az elbíráláshoz szükséges adatok hiánya miatt nem lehet megállapítani 30 napon belül, akkor a rendelkezésre álló adatok alapján az igénylő részére végzésben előleget kell megállapítani.

Az előleget a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételével kell megállapítani, kivéve, ha a rendelkezésre álló adatok alapján az ellátás alapját képező jövedelem összege a minimálbér összegét nem éri el, ebben az esetben a rendelkezésre álló adatok alapján kell az előleget megállapítani.

Amikor a hiányzó adatok pótlása megtörténik és valamennyi információ birtokában a pénzbeli ellátás iránti kérelem elbírálható, akkor a pénzbeli ellátás iránti kérelmet **határozattal** kell megállapítani, azzal, hogy a pénzbeli ellátás összegébe a folyósított előleg összegét be kell számítani.

Amennyiben a kifizetőhely az előleg folyósítását követően megállapítja, hogy az igénylő pénzbeli ellátásra **nem jogosult**, az igénylő köteles a folyósított előleget felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül visszafizetni.

Amennyiben az előleg folyósítását követően az ellátást folyósító szerv megállapítja, hogy az igénylő részére a pénzbeli ellátás a folyósított előleg összegénél alacsonyabb összegben jár és az a megállapított ellátás összegébe nem számítható be, az igénylő köteles a különbözetet felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül visszafizetni.

Amennyiben az igénylő a pénzbeli ellátás iránti kérelmét visszavonja, a folyósított előleget felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül köteles visszafizetni.

A kifizetőhelyek az előleget (től-ig időtartamát és összegét) a segélyezési egyéni lapon „E” jelöléssel, az előleg és az ellátás közötti különbözetet, a (ellátási összege, től-ig időtartama) „K” jelöléssel tüntetik fel.

2. Táppénz előleg baleset esetén a baleset üzemiségének elbírálásáig

Abban az esetben, ha a biztosított baleseti táppénz kérelmet nyújt be és a kérelem tizennyolc, illetve harminc naptári napon belül teljes mértékben teljesítésre kerül, akkor nem lehet előleget megállapítani.

Abban az esetben azonban, ha bármely ok miatt a **baleset üzemiségének elbírálása** 30 naptári napnál hosszabb időt vesz igénybe, akkor a biztosított részére táppénz előleget kell megállapítani, a következők szerint:

Amennyiben a baleset üzemisége az elbíráláshoz szükséges adatok hiánya miatt - a Ket. 33. § (3) bekezdésének figyelmen kívül hagyásával - harminc napon belül nem bírálható el és a rendelkezésre álló adatok alapján az igénylő **táppénzre jogosult**, az igénylő részére végzésben táppénz előleget kell megállapítani.

A táppénz előleg összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételével kell megállapítani, kivéve, ha a rendelkezésre álló adatok alapján a jövedelem összege a minimálbér összegét nem éri el, ebben az esetben a rendelkezésre álló adatok alapján kell a táppénz előleget megállapítani.

Ha a táppénz előleg kérelem elbírálása során megállapítható, hogy biztosított betegszabadságra jogosult, akkor a betegszabadság idejére nem folyósítható a táppénzelőleg. Ebben az esetben a táppénzelőleg folyósításának kezdő napja a betegszabadság lejártát követő nap.

Amennyiben a baleset üzemisége jogerős határozattal elismerésre kerül, akkor lehet az igénylő részére - határozattal – a baleseti táppénzt megállapítani.

A baleseti táppénz megállapítása előtt a kifizetőhelynek tisztáznia kell, hogy a foglalkoztató az adatbekérés napjáig a biztosított keresőképtelenségére tekintettel betegszabadság címén távolléti díjat fizetett-e a biztosított részére és amennyiben igen, akkor milyen összegben.

Amennyiben a foglalkoztató azt igazolja, hogy betegszabadságot nem fizetett a biztosított részére, akkor a baleseti táppénzt a keresőképtelenség első napjától kezdődően kell megállapítani és folyósítani, a baleseti táppénz összegébe a folyósított táppénz előleg összegét be kell számítani.

Ha az igény elbírálása során megállapítást nyer, hogy a biztosított jogosult baleseti táppénzre, de a foglalkoztató a biztosított keresőképtelenség idejének egy részében betegszabadságot fizetett és a betegszabadságot **nem fizetett vissza a munkavállalóval**, akkor – figyelemmel az Ebtv. 47. § (2) bek. b) pontjában előírtakra - a folyósított táppénz előleg és a baleseti táppénz összegének beszámításánál a betegszabadság címén kifizetett távolléti díj és a baleseti táppénz közötti **differenciát** kell kifizetni.

Mivel a baleseti táppénzre jogosult munkavállaló részére a munkajogi szabályok szerint nem jár betegszabadság, ebből következően az eredetileg betegszabadság címén kifizetett juttatást az egészségbiztosítási pénzbeli ellátások és a baleseti táppénz összegének megállapítása során **keresetként kell figyelembe venni** azzal, hogy:

- a baleseti táppénz folyósításának idejére kifizetett keresetet az egészségbiztosítási pénzbeli ellátások és a baleseti táppénz napi összegének megállapításánál nem rendszeres jövedelemként kell figyelembe venni,
- megszűnt biztosítási jogviszony esetén, a jövedelemigazolás kiállítása során a baleseti táppénz folyósításának időtartamát kieső időként, az erre az időre kifizetett keresetet nem rendszeres jövedelemként kell feltüntetni. A kereset vonatkozási időszakaként azon időtartamot kell feltüntetni, amelyekre a kereset kifizetése megtörtént.

Amennyiben a baleset nem minősül üzemi balesetnek, táppénzre való jogosultság esetén **hivatalból** táppénzt kell megállapítani. Ebben az esetben a

baleset üzemiségének elutasításáról kibocsátott határozat jogerőre emelkedéséig folyósítani kell a táppénz előleget. A határozat jogerőre emelkedését követően, a biztosított részére ki kell adni a baleseti táppénzt elutasító határozatot és ezt követően ki kell adni a táppénz megállapító határozatot is.

A táppénz a betegszabadság lejárát követő naptól folyósítható, a megállapított táppénz összegébe a folyósított táppénz előleg összegét be kell számítani.

Amennyiben az igénylő a baleset üzemiségének elismerésére irányuló kérelmét visszavonja, a folyósított táppénz előleget felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül köteles visszafizetni.

Ha a kifizetőhely a táppénz előleg folyósítását követően megállapítja, hogy az igénylő részére a táppénz a folyósított táppénz előleg összegénél alacsonyabb összegben jár és az a megállapított ellátás összegébe nem számítható be, az igénylő köteles a különbözetet felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül visszafizetni.

3. Baleseti táppénz előleg

A **baleseti táppénzre való jogosultság** esetén, amennyiben a baleseti táppénz összege az elbíráláshoz szükséges adatok hiánya miatt harminc napon belül nem határozható meg, a rendelkezésre álló adatok alapján az igénylő részére végzésben **baleseti táppénz előleget** kell megállapítani.

A hiányzó adatok beszerzését követően a baleseti táppénzt határozattal kell megállapítani és a baleseti táppénz összegébe a folyósított baleseti táppénz előleg összegét be kell számítani.

Ha a kifizetőhely a baleseti táppénz előleg folyósítását követően megállapítja, hogy az igénylő baleseti táppénzre nem jogosult, a folyósított baleseti táppénz előleget felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül köteles visszafizetni.

Amennyiben a kifizetőhely a baleseti táppénz előleg folyósítását követően megállapítja, hogy az igénylő részére a baleseti táppénz a folyósított baleseti táppénz előleg összegénél alacsonyabb összegben jár és az a megállapított ellátás összegébe nem számítható be, az igénylő köteles a különbözetet felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül visszafizetni.

Abban az esetben, ha az igénylő a baleseti táppénz iránti kérelmét visszavonja, a folyósított baleseti táppénz előleget felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül köteles visszafizetni.

4. Táppénz hozzájárulás megtérítése abban az esetben, ha táppénz előleg folyósítására a kifizetőhely illetékes

Ha a táppénz megállapítására és folyósításra a társadalombiztosítási kifizetőhely az illetékes, akkor a kifizetőhely a táppénz-hozzájárulás összegét az R. 5/A. § (1) bekezdése alapján megállapítja és az általa kifizetett ellátások terhére elszámolja.

Amennyiben a kifizetőhely által táppénz előleg folyósítására kerül sor, akkor a kifizetőhely az előlegként folyósított táppénz összeget vagy az EB12. számú társadalombiztosítási kifizetőhelyek által folyósított ellátások elszámolása nyomtatványban az EB12-E1 3., vagy az EB12-E1 16. sorában **táppénz címén számolhatja el.**

A táppénz végleges összegének megállapítását követően az előlegként folyósított táppénz összege és a táppénz előleg összege után is eleget kell tennie a táppénz hozzájárulás fizetési kötelezettségének. A táppénz végleges összegébe be kell számítani a táppénz előleg összegét, így a különbözet után kell a hozzájárulás összegét megfizetni.

Amennyiben a kifizetőhely megállapítja, hogy a biztosított baleseti táppénzre nem jogosult (baleseti táppénz kérelme elutasításra kerül), akkor a baleseti táppénz iránti kérelmét a hivatalból táppénz kérelemnek kell tekinteni. A táppénz kérelem elbírálása során megállapított táppénz összegébe a már folyósított táppénz előleg összegét figyelembe kell venni és különbözet kifizetésekor az ellátások elszámolásában is csak **a különbözet** után kell a táppénz-hozzájárulást megfizetni.

Ha a kifizetőhely a baleseti táppénzre való jogosultság elbírálásának elhúzódása miatt táppénz előleget folyósít, akkor a táppénzelőleg összegét szintén az ellátások elszámolása nyomtatvány EB12-E1 3. vagy 16. sorában számolhatja el.

Ha megállapításra kerül, hogy a biztosított baleseti táppénzre jogosult, akkor a kifizetőhely a biztosított részére járó, határozattal megállapított baleseti táppénz teljes összegét az ellátások elszámolása EB12-E1 10. vagy 23. sorában számolja el, oly módon, hogy az ellátások elszámolása EB12-10. vagy 23-as sorában a baleseti táppénz előleg **levonása nélküli összegét állítja be.**

Ezt követően a biztosított részére járó baleseti táppénz összegébe beszámított, az ellátások elszámolásában a táppénz soron előzőleg már elszámolt táppénz előleg összegét a biztosítottak részére tárgyában kifizetett táppénz összesen összegéből levonja, és a **táppénz különbözetet** közli az ellátások elszámolása 3. vagy a 16. sorában. A táppénz összesen, táppénz előleggel történő csökkentésével a tárgyhavi táppénz-hozzájárulás alapja is csökken, ezzel az előzőleg már elszámolt táppénzelőleg után megtérített táppénz-hozzájárulás összege nullázódik.

Példa: A munkáltatónál 2010.02.02-től munkaviszonyban álló biztosított, 2012-ben nem volt keresőképtelen, betegszabadságot nem vett igénybe. 2012.09.03-án balesetet szenved és keresőképtelenné válik. Keresőképtelen 2012.10.25-ig. 2012. 09.20-án baleseti táppénz kérelmet nyújt be a kifizetőhelyen. A kifizetőhely a baleseti táppénzre való jogosultságot 18 napon belül nem tudja megállapítani, mert a munkavédelmi megbízott közlése alapján a baleset körülményeinek tisztázása ennél hosszabb idő vesz igénybe. A kifizetőhely a biztosított részére a betegszabadság lejártát követő naptól, 2012. 09.22-től 09.30-ig a minimálbér alapulvételével bruttó $(93.000:30=3.100.-\text{Ft } 60\%-a=1.860.-\text{Ft } \times 9 \text{ nappal})$ 16.740*.-Ft táppénz előleget állapít meg és az a biztosított részére a bérfizetési napon, 2012.10.05-én fizeti ki. A kifizetőhely a 16.740.-Ft táppénz előleget a 2012. szeptember havi ellátások elszámolásában – a biztosítottak részére kifizetett táppénzzel együtt - a 3. sorban számolja el.

A baleset kivizsgálása időközben megtörténik, a kifizetőhely kiadja a baleset üzemiségét elismerő határozatot és a határozat jogerőre emelkedését követően, 2012. 10.28-án kiadja a baleseti táppénzre való jogosultságot megállapító határozatot, melyben megállapítja, hogy a biztosított jogosult baleseti táppénzre melynek összege napi 12.000.-Ft. A kifizetőhely a baleseti táppénz összegét - a benyújtott keresőképtelenséget igazoló orvosi igazolások alapján - 2012.09.03-tól 2012. 10.25-ig (53×12.000) 636.000.-Ft-ban állapítja meg.

A biztosított részére a bérfizetési napon, 2012. november 5-én a táppénzelőleg és a baleseti táppénz közötti különbözetet $(636.000-16.740)$ 619.260.-Ft-ot folyósítja.

A kifizetőhely a többi biztosított részére 2012. október hónapban összesen 500.000.-Ft táppénzt folyósít.

A kifizetőhely a biztosított részére járó 636.000.-Ft baleseti táppénzt a 2012. október havi ellátások elszámolása EB12-10. sorában számolja el és ezzel együtt a biztosított részére táppénz előlegként folyósított és 2012. szeptember havi ellátások elszámolása 3. sorában elszámolt 16.740.-Ft összeget, a 2012. október havi összesen 500.000.-Ft táppénzből levonja, tehát táppénz címén 500.000.-Ft helyett (a 16.740.-Ft-a csökkentett összeget) 483.260.-Ft-ot számol el, a 2012. október havi ellátások elszámolásában.

Amennyiben a baleset nem minősül üzemi balesetnek, táppénzre való jogosultság esetén a kérelmet hivatalból kell táppénz iránti kérelemnek tekinteni. Ebben az esetben a biztosított részére a táppénz előleg és a táppénz különbözete jár és ilyen esetben a kifizetőhely a különbözet összegét számolja el az EB12-E1 számú ellátások elszámolása 3. vagy a 16. sorában, a többi elszámolt táppénzzel együtt.

A kifizetőhelyek a baleseti táppénz előleget (től-ig időtartamát és összegét) a segélyezési egyéni lapon „BE” jelöléssel, a táppénz, illetve a baleseti táppénz előleg és a baleseti táppénz közötti különbözetet, a (ellátási összege, től-ig időtartama) „BK” jelöléssel tüntetik fel.

*Az összegek bruttóban értendők.

5. Késedelmes kifizetés jogkövetkezményei

Ha a kifizetőhely a pénzbeli ellátási igény érvényesítéséről az előírt határidőn belül nem gondoskodik, az Art.-ben meghatározott késedelmi pótlékkal azonos mértékű kamatot köteles fizetni a jogosult részére.

Nem kell megfizetni a kamatot a **fentiekben említett előleg összege után**, valamint ha a kamat összege nem haladja meg az 1000 forintot. Ez azt jelenti tehát, hogy ha az igény elbírálási eljárás során a kifizetőhely az előleg megállapítása és folyósítása során betartja az előírt ügyintézési határidőt, akkor nem kell az előleg után késedelmi kamatot fizetni. Abban az esetben azonban, ha az előleg kifizetése késik, akkor az általános szabályok szerint az előleg után is kamatot kell fizetni.

Kérjük, hogy a kifizetőhelyi feladatellátás során a Tájékoztatóban foglaltakat szíveskedjenek maradéktalanul teljesíteni.

Budapest, 2012. augusztus

Országos Egészségbiztosítási Pénztár